

Mente & Manu

TTÜ 1918

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOLI AJALEHT

Rahvusvaheline tudengikonverents

8.-10. novembrini korraldas Eesti Üliõpilaskondade Liit koostöös ESIBiga (National Unions of Student in Europe), kelle liikmeks on 37 riigi üliõpilasesinduste katusorganisatsioonid, Tallinna Tehnikaülikoolis rahvusvahelise üliõpilaskonverentsi "Changing Chairs - Graduates in the labour market".

Konverentsil osalesid noored 36st Euroopa riigist, 150 tudengiaktivisti nii Eestist kui ka mujalt Euroopast, samuti tööturuga seotud spetsialistid. Konverentsi avas Eesti Vabariigi President Arnold Rüütel. Konverentsi sisulise poole ettevalmistamisel olid abiks esindajad

Sotsiaalministeeriumist, Haridus- ja Teadusministeeriumist, Tööturuametist, Riigikogu saadikud jne.

Konverentsi teemad lähtusid haridusest, tudengkonnast ja tööturust ning nende omavahelistest seostest. Peale konverentsi, kus eksperdid jagasid osalejatele oma teadmisi ja kogemusi, jätkus teema süvendatud arutelu kuues töörühmas, mida juhtisid tudengiesindajad Euroopa üliõpilaskondadest.

Konverentsile eelnenud töörühmades ja eelseminaridel oli kõigil võimalik kaasa rääkida tööturu teemadel, tuua välja erinevaid probleeme ja pakkuda neile võimalikke lahendusi. Kogu selle info põhjal esitab EÜL kõrgharidusega noorte tööturupoliitika alased ettepanekud ja seisukohad sotsiaalministeeriumile ja teistele koostööpartneritele.

Piret Hartman
EÜL

5. novembril toimus TTÜs teaduskonverents „Ülikoolilt ettevõtjusele“, mis oli järjeks septembris toimunud samateemalise ümarlauale.

Konverentsil astusid üles Tallinna Tehnikaülikooli ja Tartu Ülikooli juhid ning teadlased, ettevõtjad ja tööandjate organisatsiooni esindajad.

Käsitleti ootusi „Teaduspõhise Eesti“ programmi raames, tehnoloogia ja tehnosiirde suundumusi maailmas, ülikooli ja riigi suhteid Soomes, Eesti tehnoloogia- ja arenduskeskuste tegevust ja perspektiivi.

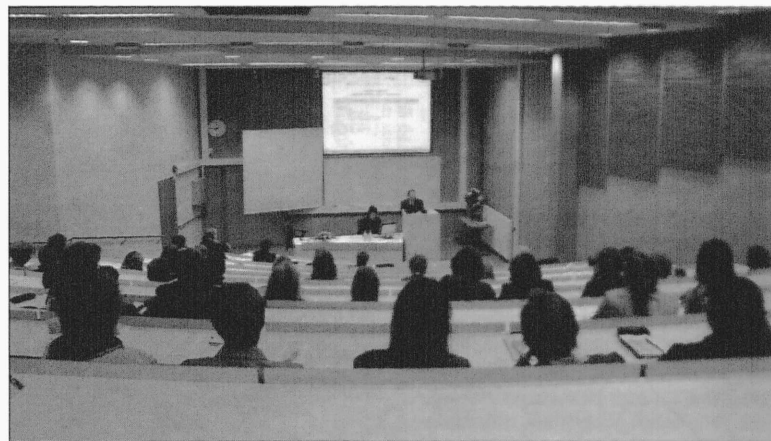
Leedu ülikoolide rektorid külastasid TTÜd

9. novembril külastas Tallinna Tehnikaülikooli esinduslik Leedu rektorite delegatsioon.

TTÜd külastasid teiste seas Juozas Antanavicius - Leedu Muusikaakadeemia rektor, Remigijus Žaliknas - Kaunase Meditsiiniülikooli rektor, Romualdas Ginevicius - Vilniuse Gediminase Tehnikaülikooli rektor, Albinas Kusta - Leedu Põllumajandusülikooli rektor, Vytautas Kaminskas - Vytautas Magnuse Ülikoolist, Kes-

tutis Krišiknas - Rektorite Kogu peasekretär ja ka Leedu suursaadik Eestis Antanas Vinkus. Visiidi eesmärgiks oli arendada ja tihendada riikide- ning ülikoolidevahelist koostööd uute haridusvõimaluste raames. Leedu rektoreid võttis vastu ja tutvustas neile Tallinna Tehnikaülikooli rektor Andres Keevallik.

Kersti Vähi
TTÜ pressitoimetaja

Tehnikaülikooli raamatukogu alustas juubeliüritusi

Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogu tähistab käesoleva aasta lõpus oma 85. aastapäeva. Raamatukogul on saanud heaks tavaks ümmargusi tähtpäevi teaduskonverentsiga. Aastapäevaüritused algasid 11. novembril konverentsiga „Ülikooliraamatukogu täna“ ja lõpevad detsembris raamatukoguõo ja kultuuriprogrammiga tudengitele, aastapäevanäituse avamisega, raamatukogu tutvusta-

vate ekskursioonidega ja vastuvõtu ning kontserdiga Estonia Talveaias.

Teaduskonverentsi ettekanded keskendusid viimaste aastate ülikooliraamatukogude seadusandlikkus ja riiklikus rahastamises toimunud arengutele, raamatukogus tehtud Tehnikaülikooli õppejõudude infovabaduste väljaselgitamise uuringule ja e-ajakirjade kasutamisele.

Kersti Vähi
TTÜ pressitoimetaja

EUROOPA LIIDU KÕRGHARIDUSPROGRAMMID

I ERASMUS MUNDUS – UUS EUROOPA LIIDU INITSIATIIV

MIS ON ERASMUS MUNDUS?

Tegemist on Euroopa Liidu uue initsiatiiviga kõrghariduse valdkonnas, mille eesmärgiks on muuta Euroopa kõrgharidus maailmas nähtavamaks, tõmmata andekaid kolmandate riikide (kõik riigid, välja arvatud EL riigid) üliõpilasi õppima Euroopa ülikoolidesse, toetada ülikoolidevahelist koostööd. 2004-2008.a programmi perioodi eelarveks on hetkel kinnitatud 230 miljonit eurot, mille abil soovitakse kolmandatest riikidest sisse tuua ca 2000 üliõpilast ning ca 200 õppjõudu. Euroopa Komisjoni poolt on esitatud arvamus, et uus initsiatiiv peaks toimima analoogselt ameeriklaste Fulbrighti programmi – tutvustama Euroopa kultuuri maailma erinevate riikide tulevastele arvamustliidritele.

PROGRAMMI TOETAVAD TEGEVUSED

Meede 1 - Erasmus Mundus magistrkursused

Euroopa Komisjoni poolt valitakse viieks aastaks 1-2aastased magistrkursused (60-120 ECTS), mille pakujaks on vähemalt kolm kõrgkooli kolmest erinevast Euroopa Liidu liikmesriigist või EFTA/EEA riigist, nn *konsortsium*. Hetkel on erialad piiritlemata, programmi hilisematel aastatel on võimalik erialade ringi kitsendamine eesmärgiga hoida valdkondade vahelist tasakaalu. Õppe läbiviimisel on kohustuslik üliõpilaste mobiilsus (õppetöö vähemalt kahes eri riigi ülikoolis). Iga konsortsiumi kohta eraldatakse Euroopa Komisjoni poolt 15 000 eurot aastas *lumpsumina*. Konsortsium on ainupädev õppetöö korraldusega seonduva otsustamisel riigi seadusandluse piires, sh näiteks õigus küsida osalevatelt üliõpilastelt õppemaksu.

Nõuded õppetöö korralduse osas, keel.

Tegemist on integreeritud õppekavade (*integrated study programmes*), mis tähendab, et kõrgkoolide konsortsiumil on ühtlustatud nõuded õppetöö osas, k.a. vastuvõtutingimused. Osalevad kõrgkoolid tunnustavad partnerkõrgkoolides läbitud õppeperioode ning õppekava läbimisel saavad üliõpilased topelt- või ühisdiplomi, mida tunnustatakse vastavate riikide poolt. Erasmus Mundus magistrkursusele taotluse esitamisel **peab õppekava olema avatud õppetöö alustamiseks**. Võimalus on taotleda ettevalmistavat aastat (*preparatory year*), mille jooksul tehakse tööd üliõpilaste värbamiseks kolmandatest riikidest, mis aga eeldab, et kursus on "töös" Euroopa üliõpilastega.

Üliõpilastel peab olema tagatud võimalus kasutada õpingute ajal vähemalt kahte Euroopa Liidu liikmesriigis räägitavat keelt, kuid see ei tähenda et õppetöö peaks toimuma kahes erinevas keeles. Puudub ka kohus-

tus korraldada õppetöö osalevate kõrgkoolide riigikeeltes.

Meede 2 - Stipendiumid

Euroopa Komisjon eraldab kolmandate riikidest pärit üliõpilastele ning õppejõududele stipendiume, mille suuruseks on 1600 eurot üliõpilase kohta kuus (10 kuuks õppeaastas), õppejõu kohta 4000 eurot kuus (kuni kolm kuud aastas). Vastuvõtutingimused, stipendiaatide valik ja stipendiumite hulk igas osalevas konsortsiumis määratakse osalevate kõrgkoolide poolt ühiselt. Komisjon eeldab konsortsiumitel geograafilist tasakaalu osalevate üliõpilaste osas, ühest riigist võib olla pärit mitte rohkem kui 25% üliõpilastest, ühest institutsioonist kuni 10%. Lisaks eraldatakse iga üliõpilase kohta aastas konsortsiumile 5000 eurot, õppejõu kohta 1000 eurot (toetus katub registreerimistasu, õpetamiskulu, töökohtade sisustamist, õpemuatervjalade ettevalmistamist vms).

Meede 3 - Partnerlus

Meetme kaudu toetatakse magistrkursuste konsortsiumi koostööd kolmandate riikide ülikoolidega, eurooplaste lähetamist partnerülikoolidesse. Toetusi eraldatakse alates 2005/06. õppeaastast. Aastas eeldatakse iga konsortsiumi kohta vähemalt 5 üliõpilase ning 3 õppejõu lühiajalist lähetamist kolmandasse riiki. Partnerluse toetus eraldatakse sellisteks tegevusteks nagu õppejõudude vahetus, uute õpetamiseetodite tutvustamine (IT, kaugõpe), koostööprojektide ettevalmistamine.

Meede 4 - Euroopa kõrgharidusruumi atraktiivsuse tõstmine

Euroopa kõrghariduse tutvustamiseks maailmas eraldatakse toetusi, mille taotlejateks võivad olla nii kõrgkoolid kui teised kõrgharidussektoris töötavad institutsioonid. Ka selle meetme all toetatakse koostööprojekte, kus on vähemalt kolm osalevat institutsiooni, neist vähemalt kaks liikmesriigist. Toetatavate tegevuste hulka kuuluvad keele- ja kultuuriliste kursuste ettevalmistamine ning muud tegevused, mis parandavad kolmandate riikidest pärit üliõpilaste vastuvõtmise kvaliteeti.

Programmi rakendus

Programmi käivitamine hilines seoses 2003.a eelarvevaidlustega Euroopa Komisjoni ja Euroopa Parlamendi vahel. Esimene tähtaeg taotluste esitamiseks meetmete 1, 2 ja 4 2004/05. õppeaastaks oli 31.mai 2004.

2005/06. õppeaasta osas oli meetme 1 taotluste tähtaeg 31. oktoober 2004 ja meetmete 2 ja 3 tähtaeg on 31. märts 2005.

Meede 1, 2 ja 3 on omavahel seotud. Alles meetme 1 aktsepteerimisel Euroopa Komisjoni poolt saab taotleda meetmeid 2 ja 3.

Järgmine tähtaeg 2006/07. õppeaastaks meetmetele 1 ja 3 on mai

2005 ja meetmele 2 veebruar 2006. (Ametlik *Call for proposals* avaldatakse märtsis 2005).

Eestis koordineerib programmi SA Archimedes, täites rahvusliku agentuuri ülesandeid (info jagamine, konkursimaterjalide edastamine, programmi tulemuste tutvustamine jne).

Erasmus Mundus 2004. aasta taotlusringi tulemused

Kokku laekus meetme 1 all 128 avaldust, milledest valiti välja:

- 19 magistrkursust, milles osalevad 92 ülikooli 17 riigist

Suurim osalus Prantsusmaa, Hispaania, Itaalia, Saksamaa, ja Inglismaa kõrgkoolide poolt. Uute liikmesriikide osalus oli väike –11,5 %.

- 140 kolmandate riikide üliõpilast 70 riigist

Kõige populaarsemad päritolumaad on Hiina ja Venemaa.

- 42 kolmandate riikide õppejõudu 25 riigist (eriti USA, Brasiilia, Ukraina)

- 7 atraktiivsuse tõstmise projekti (kokku 56 projektitaotlust)

Eesti kõrgkoolide osalus:

Meetme 1 (magistriprogrammid) raames esitati Eesti osalusega 4 taotlust, mis kahjuks ei osutunud valituks:

Tartu Ülikooli osalusega:

Master Course Analytical Finance
Tallinna Tehnikaülikooli osalusega:

Medical Engineering and Medical Physics

Design and construction of wireless telecommunications system and their environmental impact

Industrial Engineering and Management.

Täiendav informatsioon veebilehel:
http://europe.eu.int/comm/education/programmes/mundus/index_en.html#1

mundus@archimedes.ee

Rahvusvaheliste suhete osakonna kodulehel: <http://www.iro.ttu.ee/>

Anu Johannes, rahvusvaheliste suhete osakond, 6203503

II TEMPUS – TAASAVANENUD VÕIMALUS!

MIS ON TEMPUS PROGRAMM?

Euroopa Komisjoni poolt algatatud TEMPUS programm keskendub koostöös Euroopa Liidu liikmesriikidega kõrgharidusüsteemide arengule partnerriikides, olles seega suunatud sotsiaalsete ja majanduslike reformide ja/või arengute hõlbustamisele. Programm rõhutab kõrgharidusinstituutide olulist rolli nii sotsiaalses ja majanduslikus üleminekuprotsessis kui ka kultuurilises arengus.

Tempus programmi algusaastaks saab pidada 1990ndat

aastat. Tempus I kestis neli aastat (1990-1994). Programmi täiendati järgnevatel perioodideks: Tempus II 1994-1998) ja Tempus II bis 1998-2000. Neil perioodidel keskenduti kõrghariduse arendamisele Kesk- ja Ida-Euroopas ning TACISE riikides. Uued muudatused programmi viidi sisse Tempuse kolmandasse perioodi aastateks 2000-2006 (Tempus III), kus olulisteks märksõnadeks on koostöö Euroopa, Aasia ja Põhja-Aafrika ülikoolide vahel.

Tempus programmi põhisuunad:

- Kaas-finantseerimine grantide, projektide ja tegevuste kaudu;
- institutsioonide ja riikidevahelise koostöö julgustamine;
- indiviidide ja *know-how* vahetuse edendamine EL liikmesriikide ja partnerriikide vahel.

TEMPUS PROGRAMMI PROJEKTITÜÜBID:

1. Euroopa ühisprojektid (JEP - Joint European Projects) on 2-3 aastased ülikoolide grupi, konsortsiumi, koostööprojektid erinevate kõrgharidusvaldkondade arendamiseks

1.1. *Õppekava arendamise projektid* (Curriculum Development Projects) – uute õppekavade väljatöötamine, olemasolevate kaasajastamine, kvaliteedi aspekti lisamine õppekavadesse.

1.2. *Ülikooli juhtimise projektid* (University Management Projects) – ülikoolide juhtimise tõhustamiseks kaasates vajadusel ka üliõpilaste esindajad. Näiteks oleks üliõpilastel oluline roll projektides, mis on seotud üliõpilasesindajate osalusega ülikooli otsustusorganite töös.

1.3. *Koolitusprojektid institutsiooni arenguks* (Training Courses for Institution Building) – ülikoolide ja tööstuse-tootmise sidemete laiendamise, erinevate institutsioonide väljaarendamine, koolitus.

2. Individuaalstipendiumid (IMG - Individual Mobility Grants) on ette nähtud partnerriikide ja EL liikmesriikide kõrgharidussektori akadeemilise ja administratiivpersonalile visiitideks partnerriikidesse Tempus programmi eesmärkide raames. Taotlejal peab olema selge eesmärk ja tegevusplaan, milles väljenduks ka selge mõju partnerriigi kõrgharidusinstituutidele. Grantide kestus varieerub ühest kuni kaheksa nädalani.

3. Täiendavate meetmete projektid (CME - Compact Measures) on ette nähtud edukate ühisprojektide edasiarendamiseks ja kogemuse jagamiseks. Infot konkreetse partnerriigi projektis osalemise ja riiklike prioriteetide kohta vaata ETF (*European Training Foundation*) leheküljelt: <http://www.etf.int/tempus.nsf>

TEMPUS programm laieneb:

- Euroopa Liidu 25 liikmesriigile
- CARDS-maadele: Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina, Horvaatia, endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariiki (Järgneb lk 4)

BOLOGNA PROTSESS JA KÕRGHARIDUSREFORMID SOOMES

Jakob Kübarsepp
TTÜ õppeprorektor

Eestis on Bologna vaimus kõrgharidusreform olnud seni poolik, kuna vaid osaliselt on käivitatud Bologna deklaratsioonis kavandatud aktsioonid. Oleme läinud üle kaheastmelisele bakalaureus-magister õppekavade süsteemile ning jõudnud rahvusvaheliselt arusaadava ja kergelt võrreldavate akadeemiliste kraadide süsteemini. Samas, astutud on alles esimesed sammud Bologna protsessi arengutes, mis seonduvad rahvusvahelistumise (üliõpilaste ja õppejõudude mobiilsuse edendamine, Euroopa Ainepunktide Ülekande Süsteemi rakendamine) ning elukestva õppega (varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamine tasemeõppes).

Ülikoolides on hästi teada, et Soome on mõnevõrra hiljem kui Eesti samuti alustanud kõrgharidusreformi ning Eestist kolm aastat hiljem – aastal 2005 – käivitunud 3-aastase bakalaureuseõppe. Millised on aga kõrgharidusreformi üksikasjad, oli seni teadmata. Allkirjutatu tutvustatakse käiguga kahel visiidil Helsingi Tehnikaülikooli – esimene juunis ja teine oktoobris 2004. Visiidid andsid hea ülevaate kõrgharidusreformidest üldiselt ja selle erisustest ühel koolitusosal kahekümne kahest – *Tehnikateadused*.

1. Kõrgharidusreformide erisused võrreldes reformidega Eestis

1.1. Reformide kavandamine

Reformide kavandamiseks moodustati Soomes 11.01.2002 Valitsuse komisjon, mille peamised **ülesanded** olid järgmised.

- Kaheastmelise kõrgharidus-süsteemi (kraadide struktuuri) kavandamine kõikidel koolitusosaladel (kokku 22). Eesmärgiks oli võimaldada kõikidel üliõpilastel omandada kõrghariduse esimesel, *bakalaureus-* astmel ja soovi korral teisel, – *magister-* astmel.

- Üldiste hariduslike eesmärkide sõnastamine kõrghariduse kahel esimesel astmel.

- Koolitusala ja vastavate akadeemiliste kraadide süsteemi ülevaatamine.

- Rahvusvahelistumisega seotud küsimuste lahendamine, sh Euroopa Ainepunktide Ülekande Süsteemi (ECTS), võõrkeelse hariduse ja ühiskraadide probleemistik.

Valitsuskomisjoni **ettepanekud** olid:

- Doktorikraadi eelse kaheastmelise kraadide süsteemi rakendamine kõikidel koolitusosaladel, sh üleminek alates 1. augustist 2005 praeguselt ainepunktide (*opintoviikko* = Eesti ainepunkt) süsteemilt uuele ECTS

- ECTS punktisüsteemi rakendamine.
- Mobiilsuse edendamine, sh võõrkeelne õpe välisüliõpilastele.
- Elukestva õppe integreerimine – varasemete õpingute ja töökogemuse arvestamine tasemeõppes.

- Nõuded akadeemilistele kraadidele võrreldes nõuetega kraadidele kehtivas süsteemis ei tohi kasvada.

- Õppekavad baseeruvad koolitus-alati spetsiifilisel sisul ja sisaldavad valikaineid.

- Bakalaureusetaseme kraadi töömahuks on 180 õppepunkti, magistrataseme töömahuks üldjuhul 120 õppepunkti, kusjuures üliõpilasel peab säilima õigus läbida mõlemad tsüklid (B + M) ühe vastuvõutprotseduuriga.

- Ülikoolidel on õigus välja töötada eraldiseisvaid (spetsiifilisi) magistriõppekavu teadustegevuse ja tööturu vajadustest lähtuvalt. Sellistele õppekavadele võetakse üliõpilasi vastu eraldi vastuvõutprotsessi kaudu. Magistratasemele vastuvõtu tingimuseks on bakalaureusekraad või sellele vastav kvalifikatsioon, sh rakenduskõrgharidus (*polytechnic degree*). Märkimisväärsete erinevuste korral eelneva õppe sisus või kestuses on ülikoolidel õigus nõuda täiendavaid õpinguid mahus maksimaalselt 60 õppepunkti (tehtav ühe aastaga).

- Ülikoolidel tuleb koostada võõrkeeltes õpetatavaid, välisüliõpilastele pakutavaid õppekavu.

- Praegused 20 koolitusala erinevat Valitsuse määrust akadeemiliste kraadide kohta asendada ühe, kõiki koolitusalasid haarava määrusega.

- Ülikoolide koolitusvastutuse põhimõtte säilimine. See fikseeritakse riiklike õigusaktidega ning võib olla muudetav koolitustellimuse läbi-rääkimistel.

- Ettepanekutele tuginedes kavandati reformimise ajaline kava ja finantseerimine aastateks 2003–2009, sealhulgas:

- Õiguslike aluste loomine (sügiseks 2003).

- Reformide finantseerimine ülikoolides (2004–2007, 5 mln eurot aastas).

- Koordinatsioonigruppide moodustamine õppevaldkondade kaupa ja nende projektipõhine finantseerimine (2003–2004).

- Õppekavade reform ülikoolides (2003–2004).

- Hinnangute andmine reformide käigule, sh andmete kogumine, dekaanide nõupidamised jms (2003–2009).

Kokkuvõte. Soome kõrgharidusreform on kavandatud pikaajaliselt ja terviklikumalt, haarates üheaegselt kõiki Bologna protsessi arenguid Euroopas:

- Arusaadavate ja kergelt võrreldavate akadeemiliste kraadide süsteem.

- Kaheastmeline bakalaureus-magister süsteem.

- ECTS punktisüsteemi rakendamine.

- Mobiilsuse edendamine, sh võõrkeelne õpe välisüliõpilastele.

- Elukestva õppe integreerimine – varasemete õpingute ja töökogemuse arvestamine tasemeõppes.

1.2. Kõrgharidust korraldavad õigusaktid

Muudatused Ülikooliseadusesse ja Valitsuse määrusesse ülikoolide kraadidest (Decree of Degrees of Universities) viidi sisse juulis-augustis 2004. Viimati nimetatud õigusakti on koondatud regulatsioonid, mis Eestis on leitavad sellistes kõrgharidust reguleerivates õigusaktides nagu:

- Kõrgharidusstandard.
- Õppeasutuste antavate akadeemiliste kraadide nimetuste loetelu.
- Diplomi ja akadeemilise õiendi statuut ja vormid.

Valik peamistest **erisustest** võrreldes Eesti regulatsioonidega on järgmised:

- Ülikoolide **koolitusvastutus** koolitusala kaupa.

- Akadeemiliste **kraadide struktuur** koolitusala (kokku 22) põhine, rohkem koolitusala iseärasusi arvestav. Vanast süsteemist on säilinud litsentsiaadi akadeemiline kraad, mis võib olla erinevalt koolitusala ka teise kõrgharidusastme (*graduate*) või (enamikul koolitusala) kolmanda kõrgharidusastme (*postgraduate*) kraad. Meditsiiniga seotud koolitusala (*Arstiteadus, Veterinaaria, Hambaarstiteadus*) omistatakse litsentsiaadi kraad kõrghariduse teise astme läbimisel. Litsentsiaadi kraad puudub koolitusala *Kunstid*.

- Kõrgkoolikraadini viiva koolituse võimalus rahvusvahelise koostööna (*joint degrees*).

- Võõrkeelse (teised keeled kui soome ja rootsi keel) õppe ja võõrkeeles lõputööde kirjutamise võimalus.

- Emakeele ja võõrkeele tase-mõõdetud lõpetajatele:

- Soome ja rootsi keele valdamine avalikus teenistuses nõutaval tasemel,

- Võõrkeele oskus tasemel, mis teeb võimalikuks eriala arenguid jälgida ja suhelda rahvusvahelises keskkonnas.

- Hariduslike eesmärkide üksikasjalikum sõnastamine kõrghariduse kõigil kolmel astmel.

- Alama astme (bakalaureuseaste) kõrgkooli kraad antakse reeglina pärast õpinguid mahus 180 õppepunkti, kusjuures ülikooli õppekorraldus peab võimaldama õpingute läbimise kolme aastaga. Kui Eestis on bakalaureuseõppe maht 120–160 ainepunkti (= 180–240 Soome õppepunkti), siis Soomes erisus vaid *Kunsti* erialadel – 210 õppepunkti (3,5 aastat).

- Ülema astme (magistriaste) õpingute maht reeglina 120 õppepunkti,

kusjuures ülikooli õppekorraldus peab võimaldama õpinguid läbida kahe aastaga. Kui Eestis on magistriõppe maht 40–80 ainepunkti (= 60–120 Soome õppepunkti), siis Soomes on erisused õppe mahu osas koolitusala *Psühholoogia, Muusika* (150 õppepunkti = 2,5 aastat magistrikraadi omandamiseks) ja *Veterinaaria, Arstiteadused* (180 õppepunkti = 3 aastat litsentsiaadikraadi omandamiseks).

- Välisüliõpilastele suunatud magistriõppekavade minimaalne maht on 90 õppepunkti, kusjuures õpingud võivad ajaliselt ulatuda kahe aastani. Seega, välisüliõpilastel on võimalus õppida mõnevõrra aeglasemalt.

- Bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õpe võib olla korraldatud (aga ilmtingimata ei pea) vaid koolitusala *Arstiteadused* ja *Stomatoloogia*, integreeritud õppe kogumahauga vastavalt 360 ja 300 õppepunkti.

- Säilib üliõpilase õigus läbida kaheastmeline (bakalaureus + magister) õpe samade sisseastumiseksamite baasil. Magistratasemel vastuvõtt korraldatakse vaid nn eraldiseisvatele magistriõppekavadele.

- Täpsemalt kui Eesti õigusaktides on reguleeritud õpingute sisu. Näiteks, toodud on nõuded kommunikatiivsust arendavale õppele (*Keeleõpe, Infoteadused*), erialaõppele, lõputöö mahule jms. Bakalaureuseõppe lõpetamiseks on vaja mahus 6–10 õppepunkti (Eestis min 2 ainepunkti = 3 Soome õppepunkti).

- Ülikooliõpingud kõigil kolmel astmel (erinevalt Eestist) lõppevad lõputöö (küpustöö) koostamise ja kaitsmisega. Erisused vaid loomealadel (*Tarbekunst, Muusika, Maaliskunst, Teater, Tants*), kus võib lõputööna esitada loometööd.

- Eristatakse teaduslikku ja loomepõhist kraadiõpet, erisused loomealadel (*Tarbekunst, Maaliskunst, Muusika, Teater, Tants*) antavate doktorikraadide osas – ei ole teadus-, vaid nn loomekraadid. Jäetud võimalus doktoritasemel kutsekraade omistada. See väljendub ka antavate kraadide nimetustes. Filosoofidoktori teaduskraade, erinevalt Eesti vastavast õigusaktist (Õppeasutuste antavate akadeemiliste kraadide loetelu – VV 23.08.2004 määrus nr 275) antakse vaid viiel koolitusala: *Humanitaaria, Kasvatusteadused, Sporditeadused, Loodus- ja täppisteadused, Psühholoogia*. Ülejäänutel antakse kas teadusdoktori (DSc) kraad koolitusala äranäitamisega või (kutse)doktori kraad, mille nimetus sisaldab koolitusala. *Tehnikateaduste* koolitusala antakse teadusdoktori (DSc) kraad.

- Puuduvad piirangud isiku eelnevate õpitulemuste ja erialaste töökogemuste arvestamiseks õppekava täitmisel, see tähendab, et ülikool võib tunnustada õpinguid teistes õppeasutustes ja töökogemust 50 % ulatuses õppekava mahust.

(Järgneb lk 4)

BOLOGNA PROTSESS JA KÕRGHARIDUSREFORMID SOOMES

Algus lk 3

2. Kõrgharidusreformide erisused koolitusosalal Tehnikateadused

Tehnikaerialasid (sh Arhitektuur) õpetatakse kokku seitsmes Soome ülikoolis: kolmes tehnikaukoolis (Helsingi, Tampere, Lappeenranta) ja neljas ülikoolis (Oulu Ülikool, Turu Ülikool, Vaasa Ülikool ja Åbo Akadeemia).

Majandusteadusi õpetatakse koos Tehnikateadustega Lappeenranta Tehnikaukoolis, Oulu Ülikoolis, Vaasa Ülikoolis ja Åbo Akadeemias.

Loodusteadusi õpetatakse koos Tehnikateadustega Tampere Tehnikaukoolis, Oulu Ülikoolis ja Åbo Akadeemias.

Reforme koolitusosalal Tehnikateadused iseloomustavad järgmised iseärasused.

• **Akadeemilised kraadid.** Tehnikateadustes oli enne reforme kasutusel üheastmeline kõrgharidus –

5 aastat (inseneriõpe) või 4,5–5,5 aastat (arhitektiõpe). Omistatav magistritasemel kvalifikatsioon oli "diplomi-insinööri" (insenerialad) või "arkhitekti" (Arhitektuur). Doktorikraadi nimetusena oli kasutusel peamiselt tehnoloogiadoktor (Dr. Tech.) ja litsentsiaadikraadina tehnoloogialitsentsiaat (Lic.Tech.). Kraadide soomekeelsed nimetused säilivad ka uues süsteemis. Tehnikateaduste valdkonnas võetakse uude kasutusele bakalaureuseastmele vastav soomekeelne kraad "kandidaati". Seega, pärast reforme omistatakse uues õppekavade süsteemis tehnikateaduste koolitusosalal järgmisi kraade:

Tekniikan kandidaatin tutkinto
Bachelor of Science (Technology) või

Bachelor of Science (Architecture)
Diplomi-insinöörin tutkinto
Master of Science (Technology) või
Arkkitehdin tutkinto
Master of Science (Architecture)
Tekniikan lisensiaatin tutkinto
Licentiate of Science (Technology)

või

Licentiate of Science (Architecture)

Tekniikan tohtorin tutkinto
Doctor of Science (Technology) või
Doctor of Science (Architecture)

• **Vastuvõtt.** Sõlmitud on ülikoolidevaheline (seitse ülikooli, kus on tehnikateaduste õppekavu koolitusosalal) koostööleping. Lepingu kohaselt on loodud ühtne vastuvõtu infosüsteem ja kasutatakse ühtseid vastuvõtutingimusi. Üliõpilaskandidaadid võivad sooritada sisseastumiseksameid ükskõik, millise ülikooli juures seitsmest, astumaks ükskõik, millisele erialale ligikaudu 80-st. Konkureerida saab korraga viiele erialale. Moodustatakse ühine pingerida sisseastumiseksamite ja gümnaasiumi lõputunnistuse hinnete alusel.

• **Õppekavade struktuur.** Õppekavad ehitatakse ülikoolis üles modulitena. Tehnikaerialade moodulite süsteem pärast reforme erineb tunduvalt senikasutatavast ja on alles väljatöötamisjärgus.

• **Lõputööde maht** on kokku lepitud seadusega võimaldatud maksimaalses mahus:

Bakalaureusetöö 10 õppepunkti
Magistritöö 30 õppepunkti

• **Erialade arv** praeguste kavade kohaselt ei muutu. Seega õppekavade arv kahekordistub, kuna igal erialal koostatakse bakalaureuse- ja magistriastme õppekava. Lisanduvad mõned eraldiseisvad, peamiselt võõrkeelsed välisüliõpilastele suunatud magistriõppekavad.

• **Ehitusinseneri- ja arhitektiõppel** puuduvad erisused võrreldes teiste tehnikaerialadega – kohaldatakse eraldiseisvaid bakalaureuse- ja magistriõppekavu.

• **ECTS hindamissüsteem.** Ülikoolid (sh tehnikaukoolid) kasutavad praegu erinevaid hindamis- ja põhimõtteid. Riiklikud õigusaktid seda ei reguleerinud ega reguleeri ka pärast reforme. Helsingi Tehnikaukool esialgu ECTS hindamissüsteemile üle minna ei kavatse.

EUROOPA LIIDU KÕRGHARIDUS-PROGRAMMID

Algus lk 2

• **TACIS**-maadele: Armeenia, Aserbaidžaan, Valgevene, Gruusia, Kasahstan, Kõrgõzstan, Mongoolia, Moldaavia, Vene Föderatsioon, Tadžikistan, Turkmeenia, Ukraina ja Usbekistan

• **MEDA** (Vahemere-äärsed maad ühinesid programmiga juunis 2002) - Maroko, Alžeeria, Tuneesia, Egiptus, Palestiina, Jordaania, Süüria ja Liibanon, Iisrael saab osaleda vaid ise oma tegevusi finantseerides.

• **Kandidaatriigid** – Bulgaaria, Rumeenia, Türgi.

• **Euroopa Liitu mittekuuluvad riigid** – Austraalia, Kanada, Island, Jaapan, Liechtenstein, Norra, Uus-Meremaa, Šveits, Ameerika Ühendriik.

Eesti ülikoolide rolliks on oma kõrgharidussüsteemi ja varasema programmikogemusega olla nõustajaks ja abi osutajaks CARDSi, TACISi ja MEDA riikide kõrgharidussüsteemide arendamisele.

TTÜ Rahvusvaheliste suhete osakond on saavutanud kokkuleppe KTH ülikooliga Rootsisis osalemaks partnerina nende poolt sisse antavates ja koordineeritavates Tempuse õppekavade arendamise magistritaseme projektides energetiika, infotehnoloogia ja keskkonnatehnika valdkondades.

Lisaks on plaanis algatada koostöös TTÜ Avatud Ülikooliga Training Courses for Institution Building raames ühisprojekt e-ülikooli ad-

ministreerimise ja organiseerimise valdkonnas (partner ka Kiievest) ning õppekava arendamise projektina töökogemuse ja hariduse ühendamise problemaatika (partner ka Peterburist).

Ootame kõigi struktuuriüksuste ettepanekuid nii osalemiseks nimetatud projektides kui ka algatavate Tempuse projektide osas.

TEMPUS programmi koordineerib Euroopa Komisjoni Hariduse- ja Kultuuridirektoraat http://europa.eu.int/comm/education/programmes/tempus/index_en.html. Tehnilist abi pakub **European Training Foundation (ETF) Tempuse osakond** Torinos <http://www.etf.eu.int/tempus.nsf>.

PROJEKTIDE ESITAMISE JÄRGMISED TÄHTAJAD:

• Euroopa ühisprojektid (JEPid) – **15. detsember 2004**

• Individuaalstipendiumid (IMG) – **15. veebruar 2005** (visiitideks ajavahemikus 1. juuni 2005 kuni 28. veebruar 2006)

• Täiendavate meetmete projektid (CME) – **15. veebruar 2005** (visiitideks ajavahemikus 1. juuli 2005 kuni 31. oktoober 2006)

LISAINFO PROGRAMMI KOHTA: tempus@archimedes.ee ja Tempus@etf.eu.int

Rahvusvaheliste suhete osakonna kodulehel: <http://www.iro.ttu.ee/>
Riin Kobin, rahvusvaheliste suhete osakond, 620 3517

Hiie Hinrikuse juubelinäitus

Emeriitprofessor Hiie Hinrikus juubelisünnipäev 2. november möödus juubilaril enda soovil ilma suurema pidutsemiseta, peahoone fuajees avati päev varem vaid neljaks päevaks näitus „Raadiofüüsik Hiie Hinrikus 70”, mille koostas bibliograaf Milvi Vahtra.

9. märtsil 2000 kirjutas Eesti Ekspress prof Hinrikusest seoses talle riikliku teaduspreemia omistamisega: „Inimorganismis toimuvad protsessid on otseselt seotud elektriga. Nii on elektromagnetismi põhimõtete kasutamine meditsiinidiagnostikas ja teraapias äärmiselt oluline. Professor Hiie Hinrikus on oma kogemust mikrolaine- ja lasertehnika alal edukalt kasutanud bioelektromagnetismis. Tal on oluline osa uue interdistsiplinaarse teadusuuna - biomeditsiinitehnika väljakujunemisel Eestis ja selle viimisel rahvusvahelisele tasemele. 1999

näitas professor Hinrikus esmakordselt, et madala intensiivsusega mikrolaineikiirgus mõjutab otseselt inimese ajutegevust. Ta on ka välja töötanud uued mudelid südamestimulaatori tüürimiseks, mille kohta on esitatud patenditaotlus. Lisaks on ta osalenud radiomeetrilise süsteemi loomises vähi varaseks avastamiseks. Professor Hinrikus on ka loonud originaalse meetodi pulsilaine kuju ja kiiruse mõõtmiseks, mis muudab vastavad seadmed lihtsamaks ja odavamaks. Avastuse praktilise rakendamise osas on käimas läbirääkimised.”

Viimastel aastatel on prof Hinrikus saavutanud rahvusvahelist tuntust oma uuringutega mobiilside mõjust ajutegevusele. Alles eelmisel nädalal esines ta ettekandega Ljubljanas toimuvaval rahvusvahelisel elektromagnetväljade konverentsil „Bioefektidest seadusandluseni”.

M&M

Järgneva teadaande kuulmiseks tasus Hollandisse sõita: "Tallinna Tehnikaülikooli Kammerkoor – esimene auhind, cum laude, 9,3 punkti!!!!"

Kammerkoori võidukas Hollandi-reis

Lugupeetud lehelugejad! Siin TTÜ Kammerkoor oma muljetega Hollandi reisist. Ah et miks ta võidukas oli?! Mõned teist kindlasti veel ei teagi, miks kammerkoor üldse Hollandis käis. Aga ma kohe ei ütle ka. Lugege edasi ja saate teada.

No nii. Hakkan muljetega kohe reisi algusest pihta. Start sai antud ühel oktoobriku kolmapäeval Tallinna sadama D-terminalis, kus astusime säravasse ja uude reisi-laeva „Victoria”. No oli see vast silmipimestav! Sõitsime ja sõitsime, kuni hommikul astusime Rootsi riigi pinnale. Tegelikult ega me seal kaua seista ei saanud. Kohe ootas meid buss ja kaks päeva sõitu. Nende kahe päevaga sai läbitud nii Rootsi, Taani, Saksamaa kui ka veel jupp Hollandit, enne kui me päris õige koha peale sattusime. Vastuvõtt oli tore. Kohe kutsuti meid suppi sööma ja siis avamispeole, kus pandi lehvima ka meie riigi lipp. Peale seda aga õõbimiskott ja magus uni, et siis astuda reipa ja puhanuna vastu uuele päevale ning olla valmis suurteks tegudeks.

Laupäev. See kõige tähtsam, põnevam ning kiirem päev. Hommikusoök kõhtu ära peidetud, ootas meid ees raske proov. Ja selgusid ka esimesed jamad. Meile (tegelikult vist ikka kõigile) polnud ette nähtud lavaproovi. Aga vapraid TTÜlasi ei heiduta miski! Väike *orgunn* ja kõik sai võimalikuks.

Ja siis, ja siis... Kell kolm. Meie etteaste. Lasime oma häältel kõlada Veldhoveni rahvusvahelisel noortekooride festivalil. Prožektorivalgus näos, tunne meeletult hea. Maailm oli justkui meie. Ja kõik sujus.

Esitasime kolm lugu. Esimeseks palaks olime valinud itaalia helilooja Jacob Arcadelti tundeüllase armastuslaulu „Il bianco e dolce cigno” (milles keskseks kujundiks on hoopis surev valge luik...). Teiseks kandsime ette soome helilooja Pekka Kostiaineeni „Rikas mies ja aarreaita” (mille

kohta Žürii hiljem märkis: „Väga põnev ja dramaatiline esitus!”). Esinemise krooniks said aga kolm osa Veljo Tormise ingeri rahvalaulude tsüklist „Ingerimaa õhtud”.

Päev jätkus lauluga ka peale festivali. Kell seitse oodati meid juba järgmises kohas. Meie päeva oli nimelt plaanitud veel üks ülesastumine, seekord kirikus jumalateenistuse osana. Armas väike koht oli. Meeleolu jätkuvalt ülev. Õnneks või õnnetuseks ei pidanud me seda vaka all hoidma. Peale kontserti viis buss meid tagasi hali, kus oli festivali keskpunkt ning vaat seal sai alguse tõeline pidu. Hullumaja. Tants ja trall kestis kuni ööni.

Järgmisel päeval oli meil oma tegevustes valikuvabadus. Osa meist jäi teisi esinejaid kuulama, osa läks aga tutvuma Eindhoveniga, lähima suure linnaga. Pealelõunal said aga kõik osavõtjad kokku jällegi festivalikeskuses. Oli oodata tulemusi. Õhk ärevust ja pinget täis. Dirigendid ja kooride esindajad kutsuti lavale. Sõna võtsid Žürii liikmed ja korraldajad. Kiitussõnu jätkus kõigile. Ja siis hakati ette lugema punkte. Ai-ai, see kruttis pingeid veelgi. Neid anti esinemisjärjekorras. Meie olime kaheksandad. Enne meid oli kõrgeim punktisumma 9,0. Ja siis kui kätte jõudis meie kord – **Tallinna Tehnikaülikooli Kammerkoor – esimene auhind, cum laude, 9,3 punkti!!!!** Kõlasid rõõmuhõisked, õnnitlused, kiljatused. Meil läks hästi. Misasja?! – meil läks väga hästi! Pingutused olid vilja kandnud.

Ees ootas kodutee. Põidlahoidjatele Eestis oli teatada ainult rõõmuudiseid. Kuid enne veel, kui olime isamaa pinnale astuda saanud, tulid sealt esimesed õnnitlused. Nii tore! Nüüd saitegi siis teada, miks oli Tallinna Tehnikaülikooli Kammerkoori reis võidukas.

Maarika Pskovitš

Töökeskkond – millises suunas Euroopas edasi?

Bioloogid ja meedikud väidavad, et vähem kui kolmandik terve olukorrast ja elueast sõltub geneetilistest teguritest, ülejäänud aga keskkonnast.

Ühe kolmandiku ajast viibib inimene ettevõttes, järelikult on töökeskkonnal väga suur tähtsus. Euroopa tasandil lahendatakse töökeskkonnaga seotud küsimusi valitsuste, töandjate ja ametiliitude esindajate vahel, kolmepoolse koostöö käigus.

Initsiatiiv tuleb enamasti töövõtjate poolt (Euroopa ametiliitude keskorganisatsioonilt *ETUC*). Huvitab ju esmajoonel töövõtjat – inseneri, õppejõudu, töolist – mis konkreetselt häirib töökeskkonnas ja mis vajaks parandamist. Euroopa Nõukogu raamdirektiiv (12. juuni 1989, nr 89/391) töötingimuste parandamise alal on töövõtjate initsiatiivi väljund. Väga tuntav on ka Rootsi Akadeemiliste Töötajate Keskorganisatsiooni (*SACO*) probleemide püstitamise alane tegevus. Seda sageli koos teiste Rootsi ametiliitudega ja Rootsi Rahvusliku Tööelu Instituudiga *SALT-SA* programmi kaudu.

Olen korduvalt osa võtnud nõupidamistest Brüsselis, Luksemburgis ja Bilbaos. On meeldiv tunne näha otustes väljendeid, mida olen öelnud või kirjutanud. Käesoleva aasta 8. oktoobril kirjutati Euroopa sotsiaalpartnerite poolt (*ETUC, UNICE,*

UEAPME ja CEEP) alla Euroopa raamkokkulepe tööstressi alal (*European framework agreement on work-related stress*). Enamikus arenenud maades on tööstress kõige olulisem tegur, mis soodustab üldhaigestumust (südame-veresoonkonna haigused, pahaloolumulised kasvajakud jne) ja vähendab töö efektiivsust. Stress on keerukas nähtus, mille puhul isegi definitsiooni üle laialt diskuteeritakse. Sageli soovitatakse „pinge” mahavõtmist väljaspool tööaega, kuid palju efektiivsem oleks selle teket töömiljöös vältida.

Märgatavalt tuleks tõsta vanemaaliste tööhõivet. Pikk tööstaaž soodustab tingimustes pikendab hea tervisega aastaid ja ka eluiga üldiselt. Käesolevaks ajaks on Euroopas vanusepiirangute kaotamine ja vanemate töötajate tööhõive tõstmine kujunenud aktuaalseks uurimistöö ja praktilise tegevuse suunaks. Käesoleva aasta

18.-21. oktoobril Veronas toimunud töövõime-alasel sümposiumil (*2nd International Symposium on Work Ability*), millest võtsin osa seksiooni juhatajana, tõdeti, et eelnimetatu võimaldaks vähendada noortele langetavat koormust ja parandada ka nende tervist.

Ülo Kristjuhan
töökeskkonna ja -ohutuse
õppetool

5. novembril tegid taas kümned pidulikud paarid hoogsaid tantsusamme Tehnikaülikooli aulas toimunud traditsioonilisel vilistlasballil. Meie fotograaf Viivi Ahonen on sellel pildil tabanud oma objektiivi Vilistlaskogu juhatuse esimehe, Eesti Energia AS juhatuse esimehe Gunnar Oki koos veetleva kaaslasega.

Tallinna Tehnikaülikooli infotehnoloogia teaduskond ja kommunikatsiooniosakond kutsusid 1. novembril Estonia Talveaeda üritusele sarjast „Õhtu professoriga”. Seekord oli kolleegidest ja teistest huvilistest koosnenud publiku ees raadioinsener ja eesti raadioinsenerihariduse rajaja Vladimir Heinrichsen. Õhtut juhtis Vahur Mägi.

Probleem

Uus parkimiskorraldus tudengitele

Teatavasti on Tallinna Tehnikaülikooli (TTÜ) tudengitele, kes ühis-transporti asemel eelistavad autoga liikumist, peavalu tekitavaks probleemiks kujunenud parkimiskoha leidmine peamaja ees. Kuna lõuna ajal seal vabu kohti enamasti ei ole, siis pargitakse auto ühiselamute vahele, ummistades niimoodi seal liikluse ja blokeerides teiste autode väljasõitu. Kui ka asfaldil enam parkimisruumi ei ole, siis lahendusena pinnapuudusele kasutatakse ära vaba muruplats, mis autode kummijalgede ja rööbastega ei paista ammugi enam roheline ja elava muru moodi välja. Seega käib TTÜ tudengitest autojuhtide vahel parkimiskoha leidmise pärast lõpmatuna näiv võistlus printsiiibil – kes ees, see mees! Sellele kauakestnud probleemile on siiski leitud lahendus, mis tuleb lähimal ajal ka rakendamisele.

Nimelt on TTÜ Üliõpilasesinduse sotsiaaltoimkonnal käimas projekt, mille eesmärk on tagada parem parkimiskorraldus, võimaldades sealabi ka rohkem parkimiskohti nii meie ülikooli üliõpilastele kui ka külalistele. Päevasel ajal soovitakse autoomanikel peamajaesise parkimisplatsi asemel kasutada IV ühiselamu kõrval olevat 135-kohalist valvaga parklat, mis on hommikuti peaaegu tühi. Sealne parkimisala on piiratud kõrge võrkaia ja kogu ulatuses valgustatud. Parkla on avatud 24 tundi ööpäevas ning TTÜ tudengite jaoks täiesti TASUTA, kusjuures parkimiskoha saamiseks tuleb valvuritele esitada üliõpilaspilet või ISIC-kaart, mis kinnitaks TTÜ õppimist. Kui juhtub, et see parkla on juba täis, siis on Academic Hosteli ees samuti korralik parkimisplats, mis on peamajast ainult 2-3 minuti pikkuse jalutuskäigu kaugusel.

Õhtusel ajal soovitakse tudengitel oma autosid hoida peamaja parema tiiva parklas, mis on varustatud turvakaameraga ja kus lisaks öösi käib patrullimas turvafirma Falck ekippaa. Vabalt kasutada on ka VII korpuse ümber olev parkimisala, mis on samuti korralikult asfalteeritud ja ääristatud ning millele avaneb I ühis-

elamu inimeste jaoks aknast hea vaade.

Kogu parkimisprojekt viiakse kooskõlla Eesti Vabariigi liikluseaduse ja

-eeskirjadega, mille kohaselt:

(väljavõtte liikluseeskirjast)

§ 151. Peatuda ei tohi:

5) kohas, kus seisev sõiduk teeb võimatuks teiste sõidukite liikumise või takistab jalakäijaid;

12) haljasalal ilma selle omaniku (valdaja) loata;

14) ristuva sõidutee äärel lähemal kui 5 m, kuid mitte kohakuti ristuva kõnniteega;

§ 152. Parkida ei tohi:

1) kohas, kus liikluskorraldusvahend seda ei luba, ega kohas, kus ei tohi peatuda;

3) teekattele märgitud parkimiskohtade kõrval;

6) kohas, kus takistatakse teise sõiduki sõitmist parkimiskohale või väljasõitu sealt.

Liikluseaduse (§74.37) järgi võib parkimiskorra rikkumise eest määrata karistuseks:

Rahatrahv (kuni 300 krooni)

Sõiduki teiseldamine (500 + 20 krooni parkla tund)

Ratta lukustamine

Parkimisreeglite rikkumine TTÜ peahoone ees kahjustab meie ülikooli mainet sama parklat kasutavate aukülaste silmis. Ühtlasi minnakse vastuollu ka TTÜ Üliõpilaskonna põhikirja peatükiga nr 11. Kui aga jälgida kehtestatud eeskirju, aitaksime ühest küljest hoida ühiselamute ümber olevaid muruplatsi kaunite ja rohelistena ka järgmisteks aastateks. Teisest küljest, kui jälgiksime hoolikamalt parkimiseeskirju ega takistaks teiste sõidukite liikumist, muudaksime parkimise tunduvalt ohutumaks, sest ei pea muretsema, kuidas kitsastest vahekaikudest välja manööverdada, sealjuures enda või teiste autosid kahjustamata. Üheskoos suudaksime saavutada paindliku ja otstarbeka parkimiskorra!

Maris Mäesalu
TTÜ Üliõpilasesinduse
sotsiaaltoimkond

Interklubi tähistab 35. aastapäeva Glehni lossis!

1969. aasta 12. detsembril „Tallinna Polütehnikus“ kirjutas Toomas Kuusk artiklis „Sissejuhatus Interklubi asutamisele“: „Ajalugu on näidanud, et ainult oma tarkusega elades on paljud oma elupäevad lõpetanud samas hütis kus sündinud, sama jalgratast tallates, mis kord nooruspäevil oli kokku pandud ja mõeldud, et see on teaduse tipp ning midagi paremat pole inimene suuteline välja mõtlema. Aga oleks korra tekkinud kahtlus (mis muide, filosoofiks saamise põhi-eelduseks) ja võetud vaevaks oma piiripeenrast üle astuda, oleks nähtud, et naabrimees sõidab juba neljal ratlal ja pedaale ei pea üldsegi tallama. Öppigem tundma teiste rahvaste toimetamisi-tegemisi, loogem nendega head suhted, nii et nemad on valmis rõõmuga meid ja meie neid täien-dama.“

Nende mõtetega kutsus Toomas õppejõude ja tudengeid Interklubi asutamisele. Kaheksateist hakkajat koguneski 15. detsembril õhtul komisjonikomiteesse, et asutada klubi, mille tegevust jätkus kuni 1989. aasta kevadeni. Juba alguses kujunesid klubi omanäolised traditsioonid, sellesse kuulusid nii liikmed kui liikmekandidaadid, aga olid ka oma president ja ministrid. Tookordses tudengielus olid välismaa kolleegide külaskäigud eriti haruldased, sest äsjased Praha kevade sündmused olid suurriigi piirid tihedalt sulgenud. Ometi olid Praha Kõrgema Majanduskooli tudengid esimesed, kes Interklubi liikmetel tuli vastu võtta.

Enamik klubilastest olid osavad giidid. Head suhted linna ajaloo tundjatega viisid meid

Pika Hermannitorni, andsid võimaluse istuda Toompeal Ülemnõukogu Presiidiumi laua taha ja korraldada klubi juhatuse istungeid ühes esimeses prahist lahti kaevatud vanalinna keldris. Mõne aastaga saavutas klubi õiguse Moskva Energeetikainstituudi samalaadse klubiga vastu võtta turistide gruppe kapitalistlikest riikidest. Külalistega oli tegemist külaga ja seetõttu tuli sageli pakutud kohtumistest ära öelda. Esimese üheteistkümneme aasta tegevuse tulemusel kogunes klubi külalisteraamatusse 70 sissekannet 25 erinevast riigist. Eriti rõõmsad olid USA noored ja nii saigi paljudele suurriigis vene keelt omandavatele Ameerika tudengite meelispeatuspaigaks Tallinn.

Tarkuste ammutamiseks olid sageli külalisteks tuntud teadjad inimesed. Muljed Erki Vallastelt Osaka maailmanäitusel, Hardi Tiiduse arut-

lused kuulsuse probleemist, Ralf Mikenbergi oskused lauakommetest, Veljo Ranniku slaidide kollektsioon eri rahvaste individuaalelamutest, Heino Gustavsoni unikaalne fotode ja postkaartide kogu Tallinna ajaloost – kõik see kuuldu-nähtu ikka selleks, et ükski küsimus ei endale ega väliskülalistele vastamata ei jääks.

Erakordseks sündmuseks mitme aasta kestel sai klubi tippüritus, vanalinnas orienteerumismäng. Orienteerumise käigus loeti üle Lühikese jala värava needipeade arv, hinnati Pika Hermannitorni ehitamiseks vaja läinud kivide kogust, mõistatati, mida tähendab ladinakeelne kiri tollase rahandusministeeriumi, nüüdse õiguskantsleri büroo hoonel *Parentum voco ac favore* (tõlge võiks olla „Armastust tuleb alistumise läbi“), hinnati Laia tänava kitsa koha laiust ja nõuti palju muid teadmisi, mis tuli oskuslikult varem koguda või vilgaste jalgade abil kohe selgeks teha.

Traditsioonilised rahvaste sõpruse päevad olid klubilastele tavaliselt kõige töörohkemad.

Interklubilaste ülemaailmsed sidemed elavad veel kaua. Ilmekaks näiteks on klubi liikme Tiina 1974. aastal veebruarikuus klubi kohtumisõhtul sõlmitud suhted toona Leningradis vene keelt omandanud ameeriklase Richard Meyeriga, kes koos abikaasa Noraga külastasid tänava suvel Eestit ja jätsid paljudele eestlastele hinge Nora imeilusa ooperilaulu ja Richardi flöödimängu.

Klubi asutajaliikmena on mul heameel tänada klubi presidenti, härrasid Toomas Kuuske, Oleg Kozlovi, Tõnu Kaarelsoni, Väino Kuri, Roode Liias, Andres Palustet, Urmas Ehverit, Toomas Esvaldit, Tiit Arrot, Ain Öiglast, Urmo Vallnerit ja Tõnu Segerkrantzi, et neil jätkus kannatust ja vaimu klubi eesmärkide täimiseks.

Soovin, et 16. detsember Glehni lossis on kohtumispaigaks kõikidele Interklubiga seotud inimestele, kes ei unusta kaasa võtta ka endisi interklubilasi teiste kõrgkoolide interklubidest!

Andor-Olari Ilison
Interklubi asutajaliige,
president 1973-1974

Toimetus & teostus

Tallinna Tehnikaülikooli ajaleht *Mente et Manu*
19086 Tallinn, Ehitajate tee 5 (I-214), tel 6 203 615, faks 620 3591

Peatoimetaja	Mart Ummelas	e-mail: ajaleht@ttu.ee,
Fotod	Viivi Ahonen	www.ttu.ee/ajaleht/
Küljendus	OÜ Punkt ja Täpp	
Trükk	Auratrükk	

Tähistame Glehni lossis Interklubi 35. aastapäeva neljapäeval 16. detsembril algusega kell 19.00!

Palun registreeri osalejaks meiliaadressil interklubi.35@hot.ee hiljemalt 8. detsembriks k.a.

Testis oculatus pluris est quam auditu docem

Üks pealtnägija on rohkem väärt kui kümme asjast vaid kuulnut